

Rikkes og Bernhards hus på Falster

Artikel af Benjamin Rasmussen

Rikke & Bernhards tilbygning fra 2015

Efter en begivenhedsrig lørdag ankom vi til Rikkes og Bernhards hus i landsbyen Radbjerg på det sydlige Falster. Værterne bød på lækker aftensmad og vi fik tildelt sengepladser rundt omkring i landsbyen og i deres hus. Dagen efter fik vi en rundvisning i huset, tilbygningen og på deres store arealer, hvor der blandt andet var en fin køkkenhave og en idyllisk æblelund. Rikke og Bernhard fortalte passioneret om stedet og deres store arbejde samt om alle de drømme og visioner, der har bragt dem til, hvor de er i dag.

De købte grunden i 1999 med et lille hus på 80m². I forlængelse af det oprindelige hus har de bygget en tilbygning på 140m², der indeholder værelser og hobbyrum for kursusvirksomhed. Derudover er der en ladebygning med solvarme på taget (se plantegning s.19).

Tilbygningen er lavet som en trækonstruktion, fyldt ud med letler i ydervæggene. Letler består af halm blandet med ler-slikker. Leret stammer fra udgravningen til tilbygningen. Gulvene på 1. sal er stampede lergulve med gulvvarme fra centralvarme.

Foto: Solfanger på taget.

Foto herunder: Tilbygning set fra vejen.

Tilbygningens vægge er udvendigt beklædt med skifer. Indvendigt er væggen afsluttet med en finpuds i gule, lilla, blå og andre skønne farver. To af de solide, smukke indvendige fyldningsdøre er fra et nedlagt, lokalt fængsel og derfor udstyret med en lille luge, en sjov lille detalje, der rummer en masse historie.

En fjerdedel af taget består af et stort ovenlysvindue. På den øvrige del af taget er der lagt jord fra haven med selvsåede planter. Inde i bygningen ved den vestvendte gavl står den gigantiske akkumuleringskøle på 15m³, der lagrer det varme vand fra et 50m² termisk solfangeranlæg på ladens sydvendte tagflade.

Anlægget virker umiddelbart voldsomt overdimensioneret, - men Bernhard forklarer, at om vinteren er der ikke meget sol, så der gælder det om at have så stor en flade på solfangerne som muligt for at suge de få stråler, der kommer. Derudover har man om foråret, sommeren og efteråret masser af varmt brugsvand, da der bor en 200L varmtvandsbeholder inde i selve akkumulator tanken.

Foto: En kommende trappe fra tilbygningens terrasse til dens tagterrasse skal fungere som kobling mellem det originale hus beklædt i gavlen med træspån og den nye tilbygning beklædt med genbrugt skifersten.

Foto: Bernhard viser akkumulerings tanken og styringsanlægget.

Solfangerne er ydermere vinklet i 70 grader i forhold til horisonten, så indfaldsvinklen er optimal om vinteren, hvor solen står lavt. Det hele styres med en avanceret elektronisk styring, følere, pumper, osv... Hvis der kommer en fejl i anlægget som Rikke & Bernhard ikke kan klare selv, kan der ydes online support fra leverandøren i Schweiz.

Som i alle andre selvbygges huse, er der stadig lidt løse ender hist og her, men alle Rikke og Bernhards gode visioner, ideer og drømme træder tydeligt frem og giver rigtig god mening i et økobyggeperspektiv.

Vores gamle hus

Artikel af Rikke Schwegler

Vores gamle hus er fra 1875 og sandsynligvis bygget af rester fra andre huse, der blev skyllet væk af en voldsom stormflod, der hærgede Falster og Lolland i 1872. For da vi pillede væggene ned fandt vi mange forskellige slags sten i væggene og forskelligt tømmer, der tydeligvis havde været brugt andre steder.

Vi købte huset i 1999 og boede i det de første to år. Vi ville gerne opleve stedet og forstå husets indretning inden vi begyndte at ændre på det og senere bygge til. Da det lille hus på 80m² var småt for vor familie på 4, valgte vi at isolere huset udefra. Vi var så heldige at kunne bo hos mine forældre mens vi renoverede, hvilket var guld værd - især med de 2 små børn om vinteren!

Langs ydervæggene i det eksisterende hus har vi gravet ud og lavet nyt udvendigt fundament af beton og lecasten hele vejen rundt til at bygge efterisoleringen på. Vi har gode erfaringer med "letler", som er en blanding af ler-slikker og halm, der både isolerer og bevarer, da leret har en konserverende egenskab. Letleren er pudset med ler og kalk. Vi kunne med denne metode redde bindingsværket, som havde det lidt hårdt, da den tidligere ejer havde lappet huller med et uegnet materiale, der skabte råd i træet.

De indvendige vægge er pudset med pibeler, som egentlig kun skulle have været et underlag for kalkmalingen, men vi blev så glade for lerets gyldne farve, at vi har beholdt det som sidste lag.

Da Bernhard havde lidt problemer med den lave højde inden for, valgte vi at sænke gulvet og isolere med leca nødder. Det tog os rigtig lang tid, da vi først lavede gravearbejdet i hånden. Heldigvis fandt vi ud af, at en lille gravko lige kunne komme ind - det hjalp lidt på tempoet!

Foto: Bindingsværkshuset til venstre og tilbygning til højre.

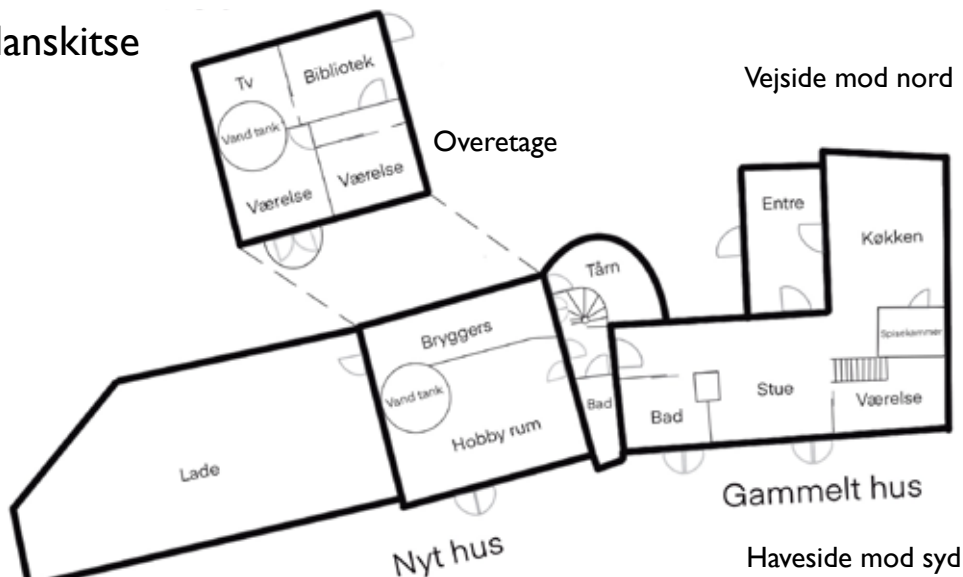
Foto: Ovenpå det nye udvendige fundament er bindingsværket udvendigt isoleret med sammenpresset halm og ler, kaldet letler.

Foto: Afrensning af bindingsværket indvendig. Gulvet er sænket 30-40 cm så sylstenene ses under bindingsværket. Rummet er det kommende køkken.

Da vi sænkede gulvene kom de gamle vinduer til at sidde ret højt oppe, og da de fleste alligevel skulle skiftes, valgte vi at få større vinduer i. Ved overtagelsen af huset havde vinduerne flere forskellige størrelser. Det har vi videreført, - det er en del af husets charme. Vores nye døre og vinduer er lavet i kernetræ af en lokal snedker. Vi har selv kittet ruder i og malet dem med linolie-maling. Vi har valgt at få en stor terrassedør i stuen, for at få mere lys og en direkte udgang til haven, så vi slipper for at gå hele vejen rundt om huset.

Planskitse

Fotos: Den lyse entre med adgang til køkkenrummet ved siden af,- efter den renovering som ses på forrige side.

Før lå badeværelset mod vejen på nordsiden og var lille og mørkt. Nu ligger det ud mod vores have mod syd, har fået en terrassedør til udluftning og et dejligt lysindfald.

Nu hvor gulvet er sænket 30-40 cm er sylstenene under bindingsværket kommet til syne og gør det vanskeligt at møblere. Langs ydervæggene i stuen har vi bygget en slags vægpaneler hævet over sylstenene med hylder til opbevaring. I stedet for låger har vi brugt stof, så fugten ikke bliver fanget.

I den gamle indretning var køkkenet delt i to. Et grovkøkken/bryggers og et mindre køkken med komfur. Vi har slået de to køkkener sammen, så vi i stedet har et stort køkken, hvor vi kan tilberede større mængder mad, bage jule-bag, sylte og konservere vores gaver fra haven. Huset havde allerede et spisekammer, det ligger lidt utraditionelt midt i huset, men vi valgte at beholde det. Spisekammeret er det eneste rum, vi ikke har renoveret, ud over at kalke det og sætte flere hylder op i spisekammeret. I gulvet var der en lem til et rum til opbevaring af kartofler. Da vi fjernede gulvet over kartoffelkælderen havde gulvet den nye gulvhøjde, så vi valgte at beholde det som et sjovt minde, som samtidig bidrager til kølighed i spisekammeret.

Vi har valgt at bygge en ny entre som en udbygning på det gamle hus, da der ikke rigtig var noget sted at stille støvler, jakker og skoletasker. Vores indgang ligger mod nord og vi har valgt at få glastag på, så det ikke er en mørk hule der møder os, når vi kommer hjem.

Huset har stråtag, som vi fik skiftet mod nord og øst da vi overtog huset. Samtidig isolerede vi loftet med perlite og lagde et nyt trægulv. Loftsrummet i det gamle hus er ikke til beboelse, men opbevaring.

Vi har lagt gulvvarme i det meste af huset, undtagen i stuen, hvor vi har en elektronisk styret masseovn, sat af en ovnbygger fra Østrig. Masseovnen blev brugt flittigt i starten inden gulvvarmen kom i brug. Efterfølgende har vi konstateret, at vi ikke bruger ovnen så tit når gulvvarmen kører, så lige nu er vores stue det køligste rum i huset. Vi burde også have lagt gulvvarme i stuen. Gulvvarmen kommer fra anlægget i tilbygningen fra 2015.

Det har været spændende og lærerigt at renovere bæredygtigt med respekt for husets stemning.